

2011-11-17

Dnr: 49-2011:4555

Sunne Kristna Skolförening

lisa.c@telia.com

info@frykmansskolan.nu

Rektor vid Frykmansskolan

ingvar.jansson@frykmansskolan.nu

Beslut för fristående grundskola

efter tillsyn av Frykmansskolan i Sunne kommun

Tillsyn vid Frykmansskolan

Skolinspektionen har hösten år 2010 genomfört tillsyn i den fristående grundskolan Frykmansskolan i Sunne kommun. Efter genomförd tillsyn konstaterade Skolinspektionen i beslut den 14 december 2010 (Dnr 44-2010:5433) att Frykmansskolan inte uppfyllde de krav som ställs för godkännande och rätt till bidrag för en fristående grundskola. Skolans huvudman ålades därför att senast den 14 mars 2011 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits med anledning av beslutet. Redovisningen inkom till Skolinspektionen den 21 mars 2011. Skolinspektionen begärde den 27 maj 2011 komplettering av huvudmannen. Huvudmannen inkom med komplettering den 28 juni 2011.

Den 19 juli 2011 inkom till Skolinspektionen en skrivelse från Sunne kommun där det framkom signaler om brister vid Frykmansskolan. Den 11 augusti 2011 inkom ytterligare en skrivelse om missförhållanden vid Frykmansskolan. Även enheten för anmälningssärenden vid Skolinspektionen mottog signaler från vårdnadshavare om att förhållandena vid skolan inte var tillfredsställande. Skolinspektionen genomförde med anledning av ovanstående ett besök vid Frykmansskolan den 18 augusti 2011. Huvudmannen inkallades även till ett möte vid Skolinspektionen den 1 september 2011.

Vid möte med Skolinspektionen den 1 september 2011 har representanter för huvudmannen lämnat uppgift om att Frykmansskolan saknar rektor och att all skolans pedagogiska personal inte har utbildning för den undervisning de bedriver. Detta uppges ha försämrats sedan Skolinspektionens tillsyn år 2010 på grund av att personal har sagts upp eller slutat sina anställningar vid skolan inför höstterminen 2011. Huvudmannen uppger även vid mötet att skolans stabilitet och ekonomi kan vara i fara då skolan förlorat ett tiotal elever, vilket motsvarar ungefär en tredjedel av det totala elevunderlaget, i och med att utbildning för årskurserna 7-9 inte bedrivs från och med höstterminen 2011.

Skolinspektionen avslutade tillsynsärendet från år 2010 (Dnr 44-2010:5433) genom uppföljningsbeslut den 27 september 2011 då Skolinspektionen fann att huvudmannen för Frykmansskolan vidtagit sådana åtgärder att de påtalade bristerna i verksamheten avhjälpes. I det avslutade tillsynsärendet fanns ett förbättringsområde som avsåg att skolans pedagogiska personal inte hade utbildning för den undervisning de i huvudsak bedrev. Förbättringsområdet var dock inte föremål för uppföljningen i ärendet då det inte utgjorde någon brist. Eftersom skolans personalsammansättning har genomgått förändringar inför höstterminen 2011 och då 2010 års skollag började tillämpas den 1 juli 2011, ingår även frågan om personalens behörighet i denna tillsyn.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman måste åtgärda. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Frykmansskolan i Sunne kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sunne Kristna Skolförening att senast en månad efter detta beslut avhjälpa bristerna genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömningsområde: Personalkompetens

Skolan har inte en rektor i överensstämmelse med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra personalkompetensen.

I detta ingår att:

- Huvudmannen ska se till att skolan har en rektor i överensstämmelse med författningarna.
- Huvudmannen ska se till att rektorn har pedagogisk utbildning och att rektorn har erfarenhet som ger pedagogisk insikt. (2 kap. 11 § skollagen)

Bedömningsområde: Personalkompetens

Personalen vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för den undervisning de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra personalkompetensen.

I detta ingår att:

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva. (33 § lagen om införande av skollagen och 2 kap. 3 § första och andra styckena 1985 års skollag)

Bedömningsområde: Huvudmannaskap och godkännande

Huvudmannen har inte förutsättningar att följa föreskrifterna för utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med huvudmannaskap och godkännande.

I detta ingår att:

- Huvudmannen kan redovisa att skolan har en stabil elevprognos (2 kap. 5 § skollagen)

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Personalkompetens

Skolan har inte en rektor i överensstämmelse med författningarna. Skolan ska ha en rektor som har pedagogisk utbildning och erfarenhet som ger pedagogisk insikt.

Motivering:

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska enligt skollagen ledas och samordnas av en rektor. Som rektor får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt.

Av till Skolinspektionen ingiven redovisning framkommer att Frykmansskolan sedan den 8 augusti 2011 saknat rektor.

Huvudmannen uppger i en skrivelse till Skolinspektionen att huvudmannen har anställt en rektor för tiden 20 september 2011 till och med den 31 januari 2012. Av huvudmannens ingivna redovisning framgår även att rektor har pedagogisk utbildning, erfarenhet och pedagogisk insikt. Det framgår även att huvudmannen har utsett en ställföreträdare till rektorn. Av ingiven redovisning framgår även att huvudmannen avser att rekrytera och tillsvidareanställa en rektor för tiden efter 31 januari 2012.

Av utredningen framgår att det finns en lösning fram till den 31 januari 2012. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 9 och 11 §§ skollagen

Bedömningsområde: Personalkompetens

Bedömning:

Personalen vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för den undervisning de ska bedriva.

Motivering:

Enligt lagen om införande av skollagen ska i fråga om lärare eller förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet enligt 2 kap. 13 § i den nya skollagen och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena i 1985 års skollag tillämpas i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya skollagen, dock längst till utgången av juni 2015. Enligt 2 kap. 3 § första och andra styckena i 1985 års skollag är kommuner och landsting skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning som är avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Av huvudmannen inskickad redovisning över personalens utbildning och de olika ämnen de undervisar i framkommer att en stor del av personalen vid skolan inte har utbildning och kompetens för den undervisning de bedriver. Skolinspektionen har gått igenom av huvudmannen inskickade dokument som ska styrka den undervisande personalens behörighet. Detta har ställts mot den personalfördelning huvudmannen gjort i förhållande till indelningen i klasser och årskurser samt i förhållande till timplanen.

Förskoleklassen och årskurserna 1-3 utgör en åldersblandad klass som undervisas av två anställda i alla ämnen utom musik, idrott och hälsa samt slöjd. Den ena av dessa kallar huvudmannen ansvarig lärare och den andra hjälper till. Skolinspektionen uppfattar det som att båda undervisar.

Den som huvudmannen uppger som ansvarig lärare för förskoleklassen och årskurserna 1-3 har undervisat i förskoleklassen och årskurserna 1-3 vid Frykmansskolan sen 2004. Dock saknar den ansvariga läraren lärarexamen och saknar därför behörighet att undervisa i förskoleklass och årskurserna 1-3.

I förskoleklassen och årskurserna 1-3 undervisar även en lärare som har lärarexamen för grundskolans senare år med inriktning samhällskunskap, religion och historia. Men denna lärare är inte med sin inriktning mot grundskolans senare år behörig att undervisa i förskoleklass eller i årskurserna 1-3. Läraren är dock behörig att undervisa i samhällsorienterade ämnen i årskurserna 4-6.

Årskurserna 4-6 utgör en åldersblandad klass som undervisas av två anställda i alla ämnen utom idrott och hälsa, slöjd och hemkunskap. Den ena av dessa kallar huvudmannen ansvarig lärare och den andra hjälper till. Skolinspektionen uppfattar det som att båda undervisar.

Den som huvudmannen uppger som ansvarig lärare för årskurserna 4-6 har examen från ämneslärarlinjen och är behörig lärare i matematik och fysik för både grundskolans alla årskurser och gymnasiet.

I årskurserna 4-6 undervisar även en lärare som har musiklärarexamen. Läraren har behörighet att undervisa samtliga elever i ämnet musik men saknar behörighet i övriga ämnen. Hemkunskapen i årskurs 6 senareläggs till vårterminen 2012.

Den som huvudmannen uppger som ansvarig lärare för idrott och hälsa samt slöjd har en utländsk lärarexamen. Den som har en utländsk lärarutbildning kan få ett behörighetsbevis av Högskoleverket. Ett sådant bevis ger den behörighet att undervisa i skolväsendet som framgår av beviset. Då Skolinspektionen inte har fått in något behörighetsbevis saknas underlag för bedömning av den aktuella lärarens behörighet.

I intervju och samtal med huvudmannen framkommer att huvudmannen för Frykmansskolan är medveten om problematiken och huvudmannen uppger att man har för avsikt att snarast anställa en behörig lärare i svenska för årskurserna 1-7 och anställa ytterligare lärare för årskurserna 1-7 behörig i ämnena matematik och naturorienterade ämnen.

Huvudmannen har även efterfrågat samarbete med den kommunala grundskolan när det gäller ämnen som slöjd, idrott och hälsa samt hem och konsumentkunskap. Av till Skolinspektionen inskickade dokument framgår att Frykmansskolan arbetar efter Sunne kommuns timplan.

Av utredningen framgår att personalen vid skolan inte har utbildning och kompetens för den undervisning de ska bedriva. I den åldersblandade klassen med förskoleklass och årskurserna 1-3 saknas behöriga lärare för att undervisa denna elevgrupp. I den åldersblandade klassen med årskurserna 4-6 saknas till stor del behöriga lärare för de ämnen eleverna undervisas i. Det saknas behörig lärare i svenska vid skolan för samtliga elevgrupper från förskoleklassen upp till årskurs 6. Det saknas behörig lärare i engelska för årskurserna 3-6. Det saknas behörig lärare i de samhällsorienterande ämnena i årskurserna 1-3. Det saknas behörig lärare i ämnena biologi, kemi, idrott och hälsa samt slöjd för samtliga årskurser som ska ha undervisning i dessa ämnen.

Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

33 § lagen om införande av skollagen och 2 kap. 3 § första och andra styckena 1985 års skollag

Bedömningsområde: Huvudmannaskap och godkännande

Bedömning:

Huvudmannen har inte förutsättningar att följa föreskrifterna för utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska lämnas om den enskilde har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen och utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Avser godkännandet förskoleklass eller grundskola krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

Vid Skolinspektionens tillsyn år 2010 framkom att skolans förutsättningar för att bedriva en stabil verksamhet kan komma att försämrats om inte elevunderlaget utvecklas enligt de mål föreningen har. Skolan hade vid det tillfället 29 elever. Vid terminsstarten hösten 2011 hade skolan 21 elever. Vid det möte som Skolinspektionen genomfört med huvudmannen den 1 september 2011 uppger huvudmannen att skolans elevunderlag inte är stabilt och att den ekonomiska belastningen på skolan är för hög. Huvudmannen inkom med en ekonomisk delårsrapport den 10 november 2011.

Sammanfattning enligt nedan:

År	10/11	09/10	08/09
Nettoomsättning	2 624 872	2 619 563	2 936
Resultat efter finansiella poster	- 160 387	-167 725	261 790
Summa eget kapital	491 356	651 743	819 469
Soliditet	20,9 %	65,6 %	60,9 %
Kassalikviditet	133 %	207 %	192 %
Vinstmarginal	-6%	-6,4 %	8,9 %
Elevantal	29	32	36

Skolans elevantal har sjunkit de tre senaste åren. Detta har påverkat resultatet och den årliga förlusten de två senaste åren har varit i storleksordningen 160 tkr. Nettoomsättningen har inte sjunkit utan ligger stabilt kring 2,6 miljoner kr. Det egna kapitalet har nästan halverats på två år. Soliditeten har sjunkit från 60,9 % till 20,9 % på två år. Kassalikviditeten har halverats på samma tid. Vinstmarginalen har varit negativ de två senaste åren.

En soliditet på 20,9 % är i nivå med andra företag i branschen. Kassalikviditeten bör ligga på hundra eller över vilket den gör. Men den negativa trenden är oroande. Verksamheten kan inte överleva på lång sikt om inte elevunderlaget förbättras eller om kostnaderna minskar. Den negativa vinstmarginalen måste på 1-2 års sikt bli positiv. Verksamheten har inga betalningsanmärkningar.

I en redovisning till Skolinspektionen uppger huvudmannen även att man påbörjat en rad åtgärder för att det ska bli en stabilitet i elevunderlag. De åtgärder som genomförts är enligt huvudmannen följande: Huvudmannen har tagit kontakt med ansvarig för Bengstergårdens fritidsverksamhet i Sunne som ska läggas ned juni 2012 angående en övergång för 19 stycken elever vid fritidshemmet Bengstergården till Frykmansskolan. Södra Borgeby skola ska läggas ned juni 2012. Huvudmannen har gjort utskick till alla barn som går på skolan. Huvudmannen ska marknadsföra skolan bättre, och göra utskick till alla sexåringar i Sunne kommun under hösten 2011. Förskolan Kalven som är ett föräldrakooperativ vill påbörja ett samarbete med Frykmansskolan på grund av skolans miljöarbete och att Frykmansskolan är certifierade med Grön Flagg.

Av utredningen framgår att huvudmannen inte har redovisat att skolan har en stabil elevprognos. För verksamhetens överlevnad på lång sikt krävs en plan för hur verksamheten ska utvecklas för att åter kunna redovisa en positiv resultatutveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 5 § skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Frykmansskolan

Verksamheten vid Frykmansskolan startade läsåret 2001/2002 och omfattar höstterminen 2011 förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolan har 23 elever.

Skolverket godkände Frykmansskolan som en fristående grundskola för årskurserna 7–9 genom beslut (43-2005:898) den 22 november 2005. Skolan är tidigare godkänd som en fristående grundskola för årskurserna 1–6 genom beslut (99:1042) den 24 januari 2000. Skolinspektionen återkallade tillståndet för årskurserna 7–9 genom beslut (440-2011:4690) den 27 september 2011.

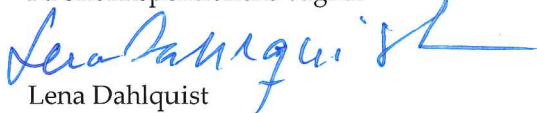
Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för skolväsendet. Huvudmannen har även godkännande att bedriva förskoleklass.

Huvudman för skolan är Sunne Kristna Skolförening med organisationsnummer 874001-3381.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Sunne kommun för att kontrollera om kommunen utnyttjat sin rätt till insyn i skolans verksamhet. Sunne kommun utnyttjar sin rätt till insyn och det har framkommit att Sunne kommun genom förvaltningschefen vid bildningsnämnden har frekventa kontakter med Frykmansskolans styrelse. Skolinspektionen har i samband med tillsynen även haft kontakt med Arbetsmiljöverket.

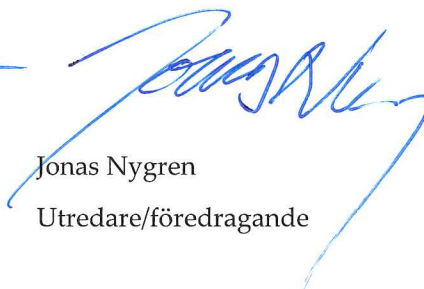
I den slutliga handläggningen av detta ärende har undervisningsrådet Thomas Nilsson, tf. avdelningsjuristen Elisabeth Fogelberg och utredaren/juristen Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist

Enhetschef

Jonas Nygren

Utredare/föredragande

Kopia till

Sunne kommun

Bilaga 1

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt**. För fristående huvudmän granskas dessutom huvudmannaskap och godkännande.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. För fristående skolor får varje huvudman efter skolbesöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).